

Nr 239.

Av herr **Hansson**, *angående ratificering av ett vid internationell konferens i Washington beslutat förslag till konvention angående begränsning av arbetstiden i industriella företag.*

Då den internationella socialistiska kongressen i Paris år 1889 utsände sin maning till arbetarna i alla länder att varje 1 maj demonstrera för kravet på lagstadgad åttatimmars maximalarbetsdag, underströk den detta kravs internationella karaktär och betydelse. Även om det den gången icke uttryckligen uttalades, att reformen borde bli föremål för *internationell lagstiftning*, så torde likväl en sådan tanke ha legat till grund för kongressens beslut.

Ifråga om arbetareskyddet — och till detta torde jämväl en laglig reglering av arbetstiden höra — hade ju f. ö. kravet på internationell lagstiftning långt dessförinnan framförts. Att det icke var ett speciellt socialistiskt krav framgår därav, att den tyske kejsaren tog initiativet till en internationell arbetareskyddskonferens ungefär samtidigt som den internationella socialistiska kongressen riktade sin appell till arbetarna, en appell, som vann genklang över hela världen.

Sedan dess ha de organiserade arbetarna med allt större kraft hävdadt detta krav, icke minst beträffande arbetstidens reglering och dess begränsning till åtta timmar per dag eller fyrtioåtta timmar per vecka. Det är också framför allt deras förtjänst, att kravet intager en framskjuten plats på det internationella arbetareskyddsprogram, som inrymts i det efter världskriget upprättade fredsfördraget. Stommen till detta program skisserades vid de engelska och franska arbetarnas betydelsefulla kongress i Leeds 1916 och

utformades ytterligare vid den internationella fackföreningskonferensen i Bern nästföljande år.

De fackligt, internationellt organiserade arbetarna kunna ävenledes peka på den i anslutning till ovannämnda program upprättade internationella arbetsbyrån samt på besluten i Washington 1919 och Genua 1920 såsom resultat av deras outtröttliga strävanden. För dem är det också av största betydelse, att den internationella arbetsbyrån får utveckla sig till att bliva ett i verklig mening *arbetets internationella parlament*, och att de beslut, som fattats eller komma att fattas i syfte att främja den sociala lagstiftningen, respekteras och befästas.

Det skall därför väcka missmod icke blott bland arbetarna i vårt land utan även i arbetarekretsar utanför landets gränser, att den svenska regeringen avstyrkt ratificering av ett av de internationella lagstiftningsförslag, som arbetarna tillmäta särskilt stor betydelse, nämligen det av Washingtonkonferensen beslutade förslaget till konvention angående begränsning av arbetstiden i industriella företag till åtta timmar om dagen eller fyrtioåtta timmar i veckan. Regeringen har med detta sitt ståndpunktstagande mot konventionen gäckt de förhoppningar, som arbetarna hyst ifråga om de av Washingtonkonferensen, under *enhällig* medverkan av de svenska representanterna fattade, löftesrika besluten i en av arbetareklassens viktigaste frågor.

De skäl, varmed avstyrkandet motiverats, torde knappast kunna uppväga de betänkligheter, vilka anförts mot ett uraktlåtande från de svenska statsmakternas sida att upprätthålla ifrågavarande internationella förbindelse.

Socialstyrelsen anför ju sålunda i sitt utlåtande i ärendet, »att de stater, som tillhöra den internationella arbetsorganisationen otvivelaktigt måste anses ha en *stark moralisk förpliktelse* att söka såvitt möjligt förverkliga de beslut, som i behörig ordning fattats av organisationens representation, d. v. s. konferensen». Detta torde — framhåller styrelsen — särskilt få anses gälla ifråga om beslut, som biträtts av vederbörande stats konferensombud. Men det är icke blott starka moraliska skäl, som tala för en ratificering av konventionen. Socialstyrelsen anför även ett *reellt* sådant, nämligen »önskvärldheten att främja de sociala reformerna och att göra detta på sätt, som tryggar mot konkurrens från stater med mindre framskriden social utveckling, d. v. s. genom internationellt samarbete». Och

styrelsen tillägger: »För Sverige, som redan infört åtta timmars arbetsdag, måste sistberörda skäl obestridligen tillmätas en arsevärd national-ekonomisk betydelse.»

Detta av socialstyrelsen framförda *reella* skäl torde, icke minst ur arbetsgivaresynpunkt, förtjäna beaktande. Från arbetsgivarehåll har ju nämligen alltid med styrka framhållits, att en reglering av arbetstiden i enlighet med kravet på åtta timmars arbetsdag måste, med hänsyn till konkurrensen med utlandet, ske internationellt. Den förutsättning för åttatimmarsdagens genomförande, som man från det hållet ansett och väl alltjämt anser vara oundgängligen nödvändig, skulle skapas, därest Washingtonkonventionen ratificerades av de stater, som genom sitt deltagande i Washingtonkonferensen iklätt sig moraliska förpliktelser gent emot densamma.

Man förstår också, att herr statsrådet och chefen för socialdepartementet med beklagande biträtt socialstyrelsens mening ifråga om möjligheten för Sverige att ratificera konventionen, ty det förhåller sig utan tvivel så, som herr statsrådet yttrat, att Sverige genom sitt medlemskap i nationernas förbund måste anses hava åtagit sig förbindelse att verka för den i konventionen förordade arbetstidsreformen och att det därför givetvis vore »*synnerligen önskvärt, att genom ratificering av denna konvention ett, internationellt sett, otvetydigt bevis kunde lämnas på Sveriges villighet att alltjämt upprätthålla nämnda förbindelse*».

Från arbetaresynpunkt kan en ratificering av konventionen så mycket hellre förordas, som konventionen tydligen är att betrakta som ett *minimiprogram*, vilket uttryckligen uttalats i en av Washingtonkonferensen antagen resolution, vari det heter, att konventionens genomförande icke borde tagas till intäkt för några inskränkningar i de längre gående förmåner, som redan genomförts eller ifrågasatts för arbetarna i särskilda länder. Därjämte har ju i förbundsakten för nationernas förbund uttalats, att »i intet fall skall en medlem till följd av antagande å konferensen av en hemställan eller ett konventionsförslag vara förpliktad att minska det skydd, som redan genom lagstiftning kan vara tillförsäkrat vederbörande arbetare».

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 359 med förslag till lag om arbetstidens begränsning har undertecknad vid innevarande riksdag väckt motion angående sådana ändringar i lagförslaget, att detsamma bringas till huvudsaklig överensstämmelse med den vid konferensen i Washington beslutade konventionen.

Under återopande härav får jag, då jag anser, att starka moraliska och tungt vägande reella skäl tala för, att vårt land bör ratificera denna konvention, vördsamt hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 361, måtte uttala sig för ratificering av det vid konferensen i Washington beslutade förslaget till konvention angående begränsning av arbetstiden i industriella företag till åtta timmar om dagen och fyrtioåtta timmar i veckan.

Stockholm den 20 maj 1921.

Sigfrid Hansson.